

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O
SUKOBU INTERESA

REPUBLIKA HRVATSKA

Broj: 711-I-640-P-174-15/16-11-11

Zagreb, 20. travnja 2016.g.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) na temelju članka 30. stavka 1. podstavka 1. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 26/11., 12/12., 126/12., 48/13. i 57/15., u daljnjem tekstu ZSSI), u **predmetu dužnosnice Kolinde Grabar - Kitarović, predsjednice Republike Hrvatske**, pokrenutom Odlukom Povjerenstva broj 711-I-66-P-174-15/16-08-11 od 20. siječnja 2016.g., na 135. sjednici održanoj dana 20. travnja 2016.g., donosi sljedeću:

ODLUKU

Dužnosnica Kolinda Grabar – Kitarović, predsjednica Republike Hrvatske je nakon stupanja na dužnost tijekom dužeg vremenskog razdoblja, davala upute političkoj stranci Hrvatskoj demokratskoj zajednici o načinu raspodjele novčanih sredstava te političke stranke u iznosu od 1.167.573,49 kn pojedinim korisnicima donacija koje je sama odabrala, a potom je prilikom osobnog uručivanja pojedinih donacija javno prikazivala da je riječ o donacijama predsjednice Republike Hrvatske iako se radi o novčanim sredstvima političke stranke Hrvatske demokratske zajednice.

Opisanim raspolaganjem novčanim sredstvima političke stranke Hrvatske demokratske zajednice dužnosnica je postupala suprotno obvezi očuvanja vlastite vjerodostojnosti i nepristranosti, čime je povrijedila načela djelovanja dužnosnika propisana člankom 5. stavkom 1. ZSSI-a.

Obrazloženje

Povjerenstvo je na 125. sjednici održanoj dana 20. siječnja 2015.g. pokrenulo postupak za odlučivanje o sukobu interesa protiv dužnosnice Kolinde Grabar - Kitarović, predsjednice Republike Hrvatske, zbog moguće povrede načela djelovanja dužnosnika propisanih člankom 5. stavkom 1. ZSSI-a. Na Odluku Povjerenstva o pokretanju predmetnog postupka, dužnosnica je dostavila pisano očitovanje u zakonom propisanom roku, koje je zaprimljeno u ulaznoj pošti Povjerenstva pod brojem 711-U-1206-P-174-15/16-09-2 dana 8. veljače 2016.g.

Povjerenstvo je izvršilo uvid u Odluku Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za predsjednika Republike Hrvatske od 20. studenog 2014.g., Odluku Državnog izbornog povjerenstva o potpunim i službenim rezultatima izbora za predsjednika Republike Hrvatske od 19. siječnja 2015.g., Odluku Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske od 20. studenog 2014.g., Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na izborima za predsjednika

Republike Hrvatske od 26. ožujka 2015.g., Odluku o pravu na naknadu i visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske od 26. ožujka 2015.g., Mišljenje Ministarstva financija, Klasa: 410-01/15-01/2529 od 16. listopada 2015.g., Priopćenje Hrvatske demokratske zajednice od 19. svibnja 2015.g., Očitovanje Ministarstva financija od 25. svibnja 2015.g., članak objavljen na portalu Jutarnji.hr od 29. travnja 2015.g. pod naslovom „Naknade za izbornu kampanju. Kolinda će donirati 1,17 mil. kn, a bivši predsjednik 230.000“, članak objavljen na portalu Vecenjit.hr list od 29. travnja 2015.g. pod naslovom „Našla način da donira 1,17 milijuna kuna od kampanje, a ne plati porez“ te od 20. svibnja 2015.g. pod naslovom „Predsjednica Grabar-Kitarović donirala Domu u Nazorovoj 300.000 kuna“, članke objavljene na portalu 24sata.hr od 29. i 30. travnja 2015.g., članak objavljen na portalu tportal.hr od 2. prosinca 2015.g. pod naslovom „Predsjednica potrošila sav novac s računa HDZ-a, evo i na što“, članak objavljen u tiskanom izdanju Jutarnjeg lista od dana 4. prosinca 2015.g. pod naslovom „Predsjednica dala 20.000 kn obitelji Marić“, članak objavljen na portalu index.hr od 19. siječnja 2016.g., pod naslovom „Radnice Kamenskog od Kolinda dobile „kitarovićku““ te na portalu 24sata.hr pod naslovom „Kolinda Udruzi „Kamensko“ donirala industrijsko glačalo“ kao i u priopćenja objavljena na internetskoj stranici predsjednice Republike Hrvatske.

U provedenom postupku utvrđeno je da su se izbori za predsjednika Republike Hrvatske održali 28. prosinca 2014.g. i 4. siječnja 2015.g. te 11. siječnja 2015.g. i 18. siječnja 2015.g. Dana 19. siječnja 2015.g. Državno izborno povjerenstvo donijelo je Odluku o potpunim i službenim rezultatima izbora za predsjednika Republike Hrvatske kojom je utvrđeno da je kandidatkinja Kolinda Grabar-Kitarović, kandidatkinja Hrvatske demokratske zajednice - HDZ, Hrvatske seljačke stranke – HSS, Hrvatske stranke prava dr. Ante Starčević – HSP AS, Bloka umirovljenici zajedno – BUZ, Hrvatske demokršćanske stranke – HDS, Zagorske demokratske stranke – ZDS, Hrvatske socijalno-liberalne stranke – HSLS i HRAST-a – Pokret za uspješnu Hrvatsku, dobila 50,74% glasova te je stoga utvrđena kao izabrana predsjednica Republike Hrvatske. Dužnosnica Kolinda Grabar - Kitarović stupila je na dužnost Predsjednika Republike Hrvatske **19. veljače 2015.g.**

Zakonom o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“ broj 24/11., 61/11., 27/13. i 02/14.) propisano je da su kandidati za Predsjednika Republike Hrvatske, neovisno o tome jesu li predloženi od strane političke stranke ili birača, dužni otvoriti poseban račun na koji se uplaćuju donacije za financiranje troškova izborne promidžbe. **Poseban račun** je račun građana za posebne namjene u izabranoj banci, koji se otvara na način i u postupku prema općim pravilima bankarskog poslovanja, a na koji se mogu primati isključivo uplate donacija za financiranje izborne promidžbe. Kandidati su dužni dovršiti sve transakcije na posebnom računu za financiranje izborne promidžbe i zatvoriti ga najkasnije u roku od 30 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe. Kandidati koji na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske dobiju najmanje 10% važećih glasova birača imaju pravo na **naknadu troškova izborne promidžbe**. Navedena naknada troškova isplaćuje se iz državnog proračuna. Visinu naknade troškova utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom.

Člankom 20. stavkom 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe propisano je da kandidat za Predsjednika Republike Hrvatske kojem je naknada troškova izborne promidžbe uplaćena na njihov poseban račun, iznos naknade koji je preostao nakon podmirenja troškova izborne promidžbe, **može uplatiti na središnji račun političke stranke koja ga je kandidirala**, pri čemu se navedena uplata ne smatra donacijom.

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da nakon što kandidat novčana sredstava koja je dobio iz državnog proračuna na ime naknade troškova izborne promidžbe uplati na račun političke stranke koja je kandidirala i financirala tog kandidata tijekom kampanje, **ta novčana sredstva postaju vlasništvo političke stranke**.

U Izvješću o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na izborima za predsjednika Republike Hrvatske, Klasa: 013-04/15-08/02 od 26. ožujka 2015.g., navodi se da je dužnosnica Kolinda Grabar-Kitarović otvorila poseban račun za financiranje izborne promidžbe, broj: HR7723600003510122076, u zakonom propisanom roku, dana 7. kolovoza 2014.g. Dana 26. ožujka 2015.g., Državno izborno povjerenstvo donijelo je Odluku o pravu na naknadu i visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske, Klasa: 013-04/15-08/01 Ur.broj: 507/20-15-1. kojom je utvrđeno da kandidatkinji Kolindi Grabar-Kitarović pripada pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u ukupnom iznosu od **1.167.573,49 kn**, za oba kruga glasanja, a koji iznos će se isplatiti na poseban račun kandidatkinje otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015.g., Razdjel 012, Glava 05 Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske, Aktivnost A896001 Provedba izbora s pozicije 3811 – Tekuće donacije u novcu.

Iz podataka prikupljenih od Ministarstva financija, utvrđeno je da je dana **30. ožujka 2015.g.** na temelju Odluke Državnog izbornog povjerenstva od 26. ožujka 2015.g., iz Državnog proračuna u korist posebnog računa za financiranje izborne promidžbe kandidata Kolinde Grabar - Kitarović broj HR 7723600003510122076 isplaćen iznos od **1.167.573,49 kn**.

Od Ministarstva financija zatraženo je mišljenje o poreznim obvezama koje proizlaze iz naknade troškova izborne promidžbe i njenog doniranja. Dana 19. listopada 2015.g. zaprimljen je odgovor Ministarstva financija, Klasa: 410-01/15-01/2529 od 16. listopada 2015.g., u kojem se navodi „*Sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe koja preostanu kandidatu nakon podmirenja troškova izborne promidžbe, odnosno neutrošena sredstva koja nisu iskorištena za namjenu za koju su dodijeljena odnosno za namjenu koja je predviđena člankom 20. stavkom 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, smatraju se oporezivim dohotkom odnosno primitkom po osnovi kojeg sami kandidati imaju obvezu obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak na način propisan za drugi dohodak, obračunati i uplatiti propisane doprinose za obvezna osiguranja iz osnove te dostaviti Poreznoj upravi propisano izvješće (Obrazac JOPPD) nakon čega s istima mogu slobodno raspolagati (utrošiti ih za svoje osobne potrebe ili neke druge privatne*

potrebe, donirati i dr.)“. U odnosu na porez na dobit i PDV, u mišljenju se nadalje navodi „Dakle, s obzirom da političke stranke načelno nisu obveznici poreza na dobit te da se donacije sredstava sa računa stranke u humanitarne svrhe (udruzi, ustanovi ili zakladi) ne mogu smatrati obavljanjem gospodarske djelatnosti čije neoporezivanje dovodi do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, ne postoji pravna osnova da se takvu političku stranku temeljem navedenih donacija upiše u registar obveznika poreza na dobit.“ te nadalje „Donacije novčanih sredstava bez protučinidbe koju fizičke i pravne osobe izravno doniraju uplatom na žiro račun ne podliježu plaćanju PDV-a u smislu odredbi Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj: 73/13., 99/13., 148/13., 153/13. i 143/14.)“.

Iz prikupljenih podataka i dokumentacije proizlazi kako je dužnosnica iskoristila zakonsku mogućnost propisanu člankom 20. stavkom 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te je novčana sredstva, primljena iz državnog proračuna na ime naknade troškova izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske, uplatila Hrvatskoj demokratskoj zajednici čime su tako uplaćena sredstva postala novčana sredstva te političke stranke.

Povjerenstvo je iz informacija objavljenih u medijima steklo saznanja koja mogu biti bitna za donošenje odluke je li u postupanju dužnosnika došlo do moguće povrede odredbi ZSSI-a.

U konkretnom slučaju, bitne informacije objavljene u medijima suglasne su s ostalim podatcima i dokumentacijom prikupljenom od nadležnih državnih tijela.

U članku objavljenom na portalu Jutarnji.hr 29. travnja 2015.g. pod naslovom „Naknade za izbornu kampanju. Kolinda će donirati 1,17 mil. kn, a bivši predsjednik 230.000“ u bitnom se navodi da će Kolinda Grabar-Kitarović donirati humanitarnim udrugama svih 1,171.000 kn koliko je primila zahvaljujući ulasku u drugi krug predsjedničkih izbora te da je predsjednica odlučila iskoristiti zakonsku mogućnost i ne platiti 40% poreza kako bi sav novac završio na računima udruga. Navedeno je dužnosnica napravila na način da je svu naknadu uplatila na račun svoje nekadašnje stranke, koja će potom prema Kolindinim uputama, uplatiti cjelokupni iznos humanitarnim institucijama, a da pritom neće morati platiti 40% poreza.

U članku objavljenom na portalu Vecernji.hr 29. travnja 2015.g. pod naslovom „Našla način da donira 1,17 milijuna kuna od kampanje, a ne plati porez“ u bitnom se navodi kako su proračuni pokazali da bi od 1,17 mil. kn država na ime poreza i PDV-a mogla uprihoditi od 40% do čak 60% navedenog iznosa, no pronađen je izlaz iz takve situacije na način da je predsjednica odobrila da se s njezina računa cjelokupni iznos uplati prvo na račun Hrvatske demokratske zajednice na što se ne plaća porez, a potom je navedenu stranku obvezala da u roku od nekoliko tjedana taj novac u iznosima koje ona navede uplati kao donacije, a tako se, kad politička stranka donira novac, neće plaćati porez.

U članku objavljenom na portalu 24sata.hr 29. travnja 2015.g., u bitnom se navodi kako je dužnosnica Kolinda Grabar-Kitarović tijekom službenog posjeta Bruxellesu na upit novinara o predmetnim okolnostima odgovorila kako treba plaćati poreze, ali u ovom slučaju to nije obveza jer postoji način kako da novac ode potrebitima. U članku se navodi izjava dužnosnice *„Mislim da je to podcjenjivanje inteligencije hrvatskih građana, da hrvatski građani jako dobro razumiju o čemu je riječ. Od novca koji je sjeo na moj račun, koji je dakle država dala za kampanju, ja ne želim nijedne jedine lipe, to sam cijelo vrijeme govorila u kampanji. Želim da taj novac ode u humanitarne svrhe, da bude doniran potrebitima. Da je isplaćen s mog računa platila bi 40 posto poreza na dohodak, kojega ja nemam, jer ne želim da se to u bilo kojem slučaju tumači kao moj osobni dohodak. Plus još onaj PDV na donacije, znači ljudima bi zapravo otišlo jako malo novca. ...Stranka je bila moj donator u kampanji. Dakle, apsolutno nema nikakvog razloga zašto taj novac ne bi otišao na račun stranke. Na ovaj način će se podijeliti ljudima kojima to treba. Potpuno transparentno. Dobit ćete svaki račun, svaku uplatu, moći ćete provjeriti kamo je taj novac otišao. Dakle, tu apsolutno nema ničeg spornoga.“* U članku objavljenom na portalu 24sata.hr 30. travnja 2015.g. pod naslovom „Kolinda: Da, poreze treba plaćati, ali u ovom slučaju ne“ u bitnom se navodi izjava dužnosnice *„Žao mi je ne znam o čemu govorite. ja plaćam svoje poreze. Ako govorite o transferu sredstava, cilj mi je bio da novac ide ljudima u Hrvatskoj koji ga trebaju, a ne da ide u proračun. U vrijeme kampanje obećala sam da novac koji isplaćuje Vlada neće zadržati za sebe, već ću dati potrebitima. ...Da, poreze treba plaćati, ali u ovom slučaju ne, jer će otići ljudima koji ga trebaju.“*

Na internetskim stranicama Hrvatske Demokratske Zajednice dana **19. svibnja 2015.g** objavljeno je Priopćenje naslova **„Predmet: Doznačene donacije predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović“** u kojem se navodi kako je **HDZ** zaključno s danom objave priopćenja iz ukupne naknade troškova izborne promidžbe u ime predsjednice Republike Hrvatske izvršio uplate slijedećih donacija: 1.) Udruga Macelj 1945 5.000,00 kn, 2.) Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu 5.000,00 kn, 3.) Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra 200.000,00 kn te za 4.) Dječji dom Zagreb (Nazorova 49) 300.000,00 kn. U istom priopćenju nadalje se navodi kako je u postupku nabava kombi vozila za Centar za inkluzivnu podršku Slavonski Brod, a planirana cijena iznosi oko 175.000 kuna. U priopćenju se nadalje navodi **„Za preostala sredstva iz naknade troškova izborne promidžbe (oko 486.000 kuna) predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović - kako je i najavila - odabrat će primatelje donacija, o čemu će javnost biti pravodobno obaviještena.“** Priopćenje potpisuje glavni savjetnik Predsjednika HDZ-a za medije, Miljenko Manjkas.

Uz članak objavljen na portalu Večernji.hr 20. svibnja 2015.g. pod naslovom „Predsjednica Grabar-Kitarović donirala Domu u Nazorovoj 300.000 kuna“ objavljene su i fotografije dužnosnice na kojima dužnosnica Kolinda Grabar – Kitarović drži ploču s natpisom **„Donacija predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović 300.000,00 kn za opremanje Majčinskog odjela Dječjeg doma Zagreb – Kolinda za bolju Hrvatsku“**. Iste fotografije objavljene su i na drugim medijskim portalima.

U članku objavljenom na portalu tportal.hr 2. prosinca 2015.g. pod naslovom „Predsjednica potrošila sav novac s računa HDZ-a, evo i na što“ u bitnom se navodi kako je glasnogovornik predsjednice Luka Đurić istaknuo da je predsjednica vodila računa o tome da pomoć ode u sve hrvatske županije, a posebno u ruralne krajeve u kojima je i veći udio siromašnih. U članku se izričito navodi da su donacije doniranim isplaćivane s računa Hrvatske demokratske zajednice. U prilogu članka nalazi se cjeloviti popis sa 55 subjekta, većinom udruga na kojem je i opis djelovanja svakog pojedinog subjekta te vrsta i iznos svake pojedine donacije. **Ukupan iznos doniranih sredstava iznosi 1.171.469,62 kn.** Članak istovjetnog sadržaja objavljen je i u tiskanom izdanju Jutarnjeg lista od dana 4. prosinca 2015.g. pod naslovom „Predsjednica dala 20.000 kn obitelji Marić“.

U članku objavljenom na portalu index.hr 19. siječnja 2016.g., pod naslovom „Radnice Kamenskog od Kolinde dobile „kitarovićku“ u bitnom se navodi kako je dužnosnica Kolinda Grabar - Kitarović uručila članicama Udruge "Kamensko" industrijsko glačalo, kupljeno sredstvima proračunske naknade za troškove predizborne kampanje. Dužnosnica je zajedno sa predsjednicom udruge Đurđom Grozaj u pogon pustila glačalo koje je, kao i drugi strojevi koje su dobili na poklon, dobilo ime po donatoru te je nazvano "Kitarovićka".

U članku objavljenom na portalu 24sata.hr pod naslovom „Kolinda Udruzi „Kamensko“ donirala industrijsko glačalo“ također se u bitnom navodi da je dužnosnica u utorak, 19. siječnja 2016.g., članicama Udruge „Kamensko“ donirala industrijsko glačalo, kupljeno sredstvima proračunske naknade za troškove predizborne kampanje. Istu vijest prenijeli su i drugi portali, kao npr. Jutarnji.hr, Poslovni.hr i dr.

U očitovanju na Odluku o pokretanju postupka dužnosnica Kolinda Grabar-Kitarović navodi kako Povjerenstvo u najvećem dijelu obrazloženja Odluke o pokretanju predmetnog postupka iznosi navode iz tekstova objavljenih u različitim medijima te da u svom očitovanju nema potrebu pojedinačno komentirati pojedine tekstove jer njihov sadržaj ne predstavlja vrijednosni sud nego informaciju u vezi sa sredstvima za njezinu izbornu promidžbu.

Iz podnesenog pisanog očitovanja dužnosnice proizlazi da dužnosnica ne osporava činjenično stanje povodom kojeg se vodi predmetni postupak.

U očitovanju dužnosnica nadalje obrazlaže kako Odluka o pokretanju postupka predstavlja *contradictio in adiecto*, kako u svojoj izreci tako i u obrazloženju s obzirom da se u izreci Odluke o pokretanju navodi kako je dužnosnica iskoristila zakonsku mogućnost i uplatila sredstva političkoj stranci koja ju je kandidirala a koja je dobila kao nadoknadu troškova izborne promidžbe te da je političkoj stranci kroz duže vremensko razdoblje **davala upute** kako izvršavati donacije, dok se istodobno na stranici 4 u stavku 2 obrazloženja navodi kako je dužnosnica navedenu stranku **obvezala** da taj novac donira. Dužnosnica obrazlaže da je iz glagolskog oblika „obvezala“ jasno da je riječ o jednokratnoj radnji, a ne o sukcesivnoj stoga ako se dovede u vezu izreka u kojoj se navodi da je dužnosnica kroz duže vremensko razdoblje davala upute s tvrdnjom iz obrazloženja da je dužnosnica stranku obvezala, dužnosnica zaključuje da su izreka i obrazloženje u potpunosti suprotnosti.

Dužnosnica navodi kako nije riječ ni o kakvom dužem vremenskom razdoblju niti o kontinuiranoj suradnji već o tome da su sredstva utrošena onako kako je u izbornoj promidžbi i obećano. Dužnosnica navodi da je izbornu promidžbu, između ostaloga, vodila i ta politička stranka i nije joj trebalo davati nikakve posebne upute kako da utroši ta sredstva zato što je to bio dio njihovog političkog programa. Stoga se, prema mišljenju dužnosnice, bilo kakva naknadna uputa ne može smatrati njenom političkom suradnjom s navedenom strankom niti raspolaganjem sa sredstvima koje bi bilo suprotno zakonu. Dužnosnica navodi da je riječ o izvršenju jednog političkog programa na kojem je dužnosnica dobila predsjedničke izbore.

U odnosu na ove navode dužnosnice Povjerenstvo napominje kako se na stranici 4. u stavku 2. obrazloženja Odluke o pokretanju postupka navode informacije iz članka objavljenog na portalu Vecernji.hr dana 29. travnja 2015.g. Pri tome, Povjerenstvo nije prihvatilo tvrdnju da je dužnosnica političku stranku Hrvatska demokratska zajednica jednokratnom radnjom ili jednokratnom uputom obvezala da se izvrše donacije u iznosima koje ona odredi, jer je takva tvrdnja u suprotnosti s činjenicama koje proizlaze iz prikupljenih podataka i dokumentacije.

Naime, u Priopćenju objavljenom **19. svibnja 2015.g.** na internetskim stranicama Hrvatske demokratske zajednice navodi se da je određeni iznos sredstava do navedenog dana doniran pojedinim korisnicama te da će „*Za preostala sredstva iz naknade troškova izborne promidžbe predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović kako je i najavila (tek) odabrati primatelje donacija o čemu će javnost biti pravodobno obaviještena*“. Nadalje, **2. prosinca 2015.g.**, na portalu tportal.hr objavljen je cjelovit popis izvršenih donacija iz sredstava naknade za troškove izborne promidžbe kojeg je medijima dostavio glasnogovornik dužnosnice Luka Đurić iz kojeg proizlazi da je u korist sveukupno 55 korisnika doniran iznos od **1.171.469,62 kn**. Potom je u brojim medijima objavljeno da je **19. veljače 2016.g.**, članicama Udruge „Kamensko“ donirala industrijsko glačalo za koje se također navodi da je kupljeno sredstvima proračunske naknade za troškove predizborne kampanje iako se ova donacija ne navodi na cjelovitom popisu izvršenih donacija koji je objavljen 2. prosinca 2015.g. Na temelju navedenog Povjerenstvo zaključuje da je dužnosnica u najmanje tri navrata tijekom navedenog razdoblja davala uputu Hrvatskoj demokratskoj zajednici koje iznose navedena politička stranka iz svojih sredstava treba uplatiti korisnicima donacija koje je izabrala dužnosnica.

U očitovanju dužnosnica nadalje navodi da čak i u slučaju da je bilo s njezine strane višekratnog nalaganja o načinu trošenja sredstava, to ne bi predstavljalo suradnju s političkom strankom koja bi bila suprotna zakonu. Dužnosnica ističe da politička stranka nije osnovana radi financiranja političkih potreba već radi političkog djelovanja, a u konkretnom slučaju ne radi se o političkoj suradnji. Dužnosnica smatra da bi samo takva vrsta suradnje s političkom strankom koja bi političku stranku dovodila u povoljniji položaj u odnosu na drugu, mogla dovesti u pitanje njezinu nepristranost i vjerodostojnost. Dužnosnica nadalje navodi da na način na koji je postupila u predmetnom slučaju, surađuje s mnogim subjektima u Republici Hrvatskoj, jer joj je to ustavna uloga.

U odnosu na navode dužnosnice da u predmetnom slučaju nije riječ o političkoj suradnji s pojedinom političkom strankom, niti je riječ o raspolaganju sa sredstvima koje bi bilo suprotno zakonu, već da je riječ o izvršenju jednog političkog programa na kojem je dužnosnica dobila predsjedničke izbore, Povjerenstvo naglašava kako je legitimno pravo dužnosnika, ali ujedno i njegova obveza, da tijekom mandata provodi program i izborna obećanja na temelju kojih je dužnosnik dobio izbore. Međutim, u provođenju političkih programa i izbornih obećanja, pa tako i kod ostvarivanja humanitarnih i društveno plemenitih ciljeva, dužnosnici moraju postupati unutar okvira propisanih Ustavom, zakonima i ostalim propisima Republike Hrvatske te u skladu s načelima djelovanja propisanih odredbama ZSSI-a.

U očitovanju dužnosnica navodi da je ispunjavajući svoje izborna obećanje postupila vjerodostojno, politički odgovorno i moralno, upravo sukladno članku 5. ZSSI-a. Kada se uz to uzme u obzir da je takvo postupanje zakonito, plemenito, ispravno i humano, dužnosnica smatra da jednostavno nemoguće isto postupanje u isto vrijeme kvalificirati nevjerodostojnim ili upitno vjerodostojnim. Dužnosnica nadalje ističe da je iz svega navedenog očito a je cijeli „slučaj“ umjetno iskonstruiran kako bi se postigli sasvim drugi ciljevi te da je uvjerena kako je Povjerenstvo prekoračilo svoje ovlasti, prešlo crtu nepristranosti i upustilo se u političko arbitriranje. Dužnosnica drži kako je time Povjerenstvo u hrvatskoj javnosti nepovratno narušilo svoju vjerodostojnost i zapravo je ono samo prekršilo članak 5. ZSSI-a. Kao građanka Republike Hrvatske dužnosnica smatra da je takvim postupanjem Povjerenstva povrijeđeno njezino dostojanstvo i nanesena je šteta njezinom ugledu. Dužnosnica drži da je jedino ispravno da Povjerenstvo Odluku o pokretanju postupka stavi izvan snage i obustavi postupak.

Povjerenstvo tumači da je dužnosnica u obavljanju funkcije predsjednice Republike Hrvatske dužna prije svega postupati sukladno obvezama koje proizlaze iz Ustava Republike Hrvatske. S obzirom da kao predsjednica Republike Hrvatske obnaša jednu od najviših i najvažnijih javnih dužnosti, od dužnosnice se opravdano očekuje da pored Ustava i zakona, poštuje i najviše standarde načela djelovanja propisanih člankom 5. ZSSI-a te da uspostavlja primjer dobre prakse u očuvanju vlastitog integriteta i povjerenja građana.

Člankom 96. Ustava Republike Hrvatske propisano je da Predsjednik Republike ne može obavljati nijednu drugu javnu ili profesionalnu dužnost te da **nakon izbora podnosi ostavku na članstvo u političkoj stranci, o čemu obavještava Hrvatski sabor.**

Člankom 5. ZSSI-a propisana su načela djelovanja dužnosnika. Stavkom 1. navedenog članka propisano je kako dužnosnici u obnašanju javnih dužnosti moraju postupati časno, pošteno, savjesno, odgovorno i **nepristrano, čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo** povjerene im dužnosti te povjerenje građana. Stavkom 3. navedenog članka propisano je da su dužnosnici osobno odgovorni za svoje djelovanje u obnašanju javnih dužnosti na koje su imenovani, odnosno izabrani prema tijelu ili građanima koji su ih imenovali ili izabrali.

Povjerenstvo ističe da se u predmetnom postupku nije upuštalo u ocjenu je li u postupanju dužnosnice došlo do povrede odredbi Ustava Republike Hrvatske niti je takva ocjena obuhvaćena nadležnošću i ovlastima Povjerenstva.

U okviru svog djelokruga rada i nadležnosti, Povjerenstvo utvrđuje je li u postupanju dužnosnika došlo do povrede načela djelovanja dužnosnika propisanih odredbama članka 5. ZSSI-a. Pri tome se postupanje konkretnog dužnosnika u svakom pojedinom slučaju razmatra u kontekstu specifičnih prava, obveza i odgovornosti koje proizlaze iz obnašanja određene javne dužnosti.

Prilikom donošenja Odluke je li u obavljanju dužnosti predsjednice Republike Hrvatske dužnosnica Kolinda Grabar – Kitarović postupala u skladu s obvezama koje proizlaze iz članka 5. stavka 1. ZSSI-a, a osobito u skladu s obvezom očuvanja vlastite vjerodostojnosti i nepristranosti, Povjerenstvo je razmatralo između ostalog i smisao obveze podnošenja ostavke na članstvo u političkoj stranci koja je propisana člankom 96. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske.

Obveza propisana člankom 96. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske upućuje da je predsjednik Republike Hrvatske dužan svoju dužnost obnašati nestranački i neovisno o političkom djelovanju političke stranke čiji je bio član prije stupanja na navedenu javnu dužnost.

Polazeći od smisla obveze podnošenja ostavke na članstvo u političkoj stranci, Povjerenstvo smatra da je davanje uputa dužnosnice političkoj stranci Hrvatskoj demokratskoj zajednici tijekom dužeg vremenskog razdoblja o načinu raspodjele novčanih sredstava te političke stranke u iznosu od 1.167.573,49 kn korisnicima donacija koje je odabrala dužnosnica, stvoren vanjski dojam o postojanju određenog odnosa i povezanosti između dužnosnice i političke stranke Hrvatske demokratske zajednice te zajedničkog djelovanja dužnosnice i navedene političke stranke. Povjerenstvo smatra da se takav odnos i povezanost ne može dovesti u svezu s izvršavanjem ovlasti i obavljanju dužnosti predsjednika Republike Hrvatske te da takav odnos i povezanost nije sukladna obvezi nestranačkog i neovisnog obnašanja javne dužnosti predsjednika Republike Hrvatske. Opisanim djelovanjem dužnosnica je povrijedila obvezu očuvanja svoje nepristranosti u odnosu na navedenu političku stranku.

Prilikom osobnog uručivanja pojedinih donacija, primjerice prilikom uručivanja donacije Dječjem domu Zagreb (Nazorova 49) u iznosu od 300.000 kuna, dužnosnica je javno prikazivala da je riječ o donacijama predsjednice Republike Hrvatske, što je potvrđeno objavom brojnih članaka u medijima i objavom priopćenja na službenim internetskim stranicama predsjednice Republike Hrvatske, iako je riječ o novčanim sredstvima političke stranke Hrvatske demokratske zajednice, što je potvrđeno u priopćenju objavljenom na internetskim stranicama navedene političke stranke. Takvim postupcima dužnosnica je postupala suprotno obvezi očuvanja vlastite vjerodostojnosti.

Povjerenstvo nije prihvatilo obrazloženje dužnosnice da je ispunjavajući svoje izborno obećanje postupila vjerodostojno, politički odgovorno i moralno pa da stoga opisano postupanje ne može predstavljati povredu članka 5. ZSSI-a.

Povjerenstvo ističe da se nije upuštalo u utvrđivanje motiva postupanja dužnosnice prilikom uplate naknade troškova izborne promidžbe na račun političke stranke Hrvatske demokratske zajednice, a s obzirom na izbornu obećanje dužnosnice kako će naknadu za izbornu promidžbu donirati u humanitarne svrhe te u svjetlu javnih izjava dužnosnice kako bi u slučaju da donacije uplaćuje s osobnog računa, nakon podmirivanja obveze plaćanja poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost, značajno manji iznos preostao za humanitarne svrhe. Naime, eventualna ocjena je li motiv postupanja dužnosnice bilo izbjegavanje poreznih obveza, nije u nadležnosti ovog Povjerenstva. Međutim, uplata naknade za izbornu promidžbu na račun političke stranke te daljnje raspolaganje s tim sredstvima kao da je i nadalje riječ o osobnim sredstvima dužnosnice, ne može se smatrati vjerodostojnim ispunjenjem izbornog obećanja.

Pri tome se ističe da je dužnosnica mogla vjerodostojno ispuniti izbornu obećanje na način da je donacije u humanitarne svrhe izvršila putem osobnog računa. Nakon što je sredstva dobivena iz državnog proračuna na ime naknade za izbornu promidžbu uplatila na račun Hrvatske demokratske zajednice, dužnosnica je bila dužna daljnja raspolaganja s tim sredstvima prepustiti toj političkoj stranci.

U odnosu na navode dužnosnice da je njezino postupanje „zakonito, plemenito, ispravno i humano“ pa da stoga ne može biti suprotno načelima djelovanja propisanim člankom 5. ZSSI-a, Povjerenstvo tumači da Odlukom o pokretanju postupka pa tako niti ovom odlukom ni na koji način ne osporava da je doniranje sredstava u humanitarne svrhe plemenito i humano. Međutim, doniranje sredstava na način koji nije u skladu s obvezama, dužnostima i ograničenjima koja proizlaze iz važećeg normativnog okvira ne mogu se smatrati ispravnim postupanjem, niti se mogu donirati sredstva koja nisu u vlasništvu onoga koji donira.

Povjerenstvo nije prihvatilo obrazloženje dužnosnice da na način na koji je postupila u predmetnom slučaju, surađuje s mnogim subjektima u Republici Hrvatskoj pozivajući se na to da je kroz duže razdoblje kontinuirano morala surađivati s predstavnicima svih političkih stranaka u Republici Hrvatskoj jer jedino tako može izvršiti svoju ustavnu ulogu.

Naime, suradnja s predstavnicima političkih stranaka povodom utvrđivanja jesu li ispunjeni uvjeti za imenovanje mandataru za sastavljanje Vlade Republike Hrvatske što svakako spada u ovlasti predsjednice Republike Hrvatske, ne može se poistovjetiti s davanjem uputa jednoj političkoj stranci o uplati sredstava dobivenih na ime naknade troškova izborne promidžbe odabranim korisnicima.

Nadalje, iz javno objavljenih podataka, javnih izjava dužnosnice i priopćenja objavljenog na internetnim stranicama političke stranke Hrvatska demokratska zajednica proizlazi da je dužnosnica sredstva koja je primila iz državnog proračuna na ime naknade izborne promidžbe uplatila samo jednoj političkoj stranci koja ju je kandidirala i financirala tijekom kampanje.

Povjerenstvo stoga utvrđuje da je na način koji je predmet ovog postupka, dužnosnica uspostavila odnos povezanosti, samo sa političkom strankom Hrvatska demokratska zajednica. Opisano postupanje nikako se ne može smatrati izvršavanjem zajedničkog političkog programa dužnosnice i političke stranke na kojem je dužnosnica dobila predsjedničke izbore, kako to dužnosnica u podnesenom očitovanju navodi s obzirom da se stupanjem na dužnost dužnosnica obvezala na nestranačko obnašanje dužnosti predsjednice Republike Hrvatske.

Davanjem uputa političkoj stranci Hrvatskoj demokratskoj zajednici o načinu raspodjele novčanih sredstava te političke stranke u iznosu od **1.167.573,49 kn** korisnicima donacija koje je sama odabrala te javnim prikazivanjem, prilikom osobnog uručivanja pojedinih donacija, da je riječ o donacijama predsjednice Republike Hrvatske iako se radi o novčanim sredstvima Hrvatske demokratske zajednice, dužnosnica je surađivala s jednom političkom strankom u stvarima koje nisu dio nadležnosti dužnosnice, stoga je takvo postupanje suprotno načelima obnašanja dužnosti propisanih člankom 5. stavkom 1. ZSSI-a.

Podatak o iznosu od **1.167.573,49 kn** proizlazi iz Odluke Državnog izbornog povjerenstva od 26. ožujka 2015.g., o pravu na naknadu i visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske, kojom je utvrđeno da dužnosnici pripada pravo na naknadu troškova izborne promidžbe upravo u navedenom iznosu a iz podataka Ministarstva financija proizlazi da je upravno navedeni iznos 30. ožujka 2015.g. isplaćen na poseban račun dužnosnice. U cjelovitom popisu izvršenih donacija iz sredstava naknade za troškove izborne promidžbe, kojeg je medijima dostavio glasnogovornik dužnosnice Luka Đurić, proizlazi da je do 2. prosinca 2016.g., u korist sveukupno 55 korisnika, doniran iznos od **1.171.469,62 kn**. Cjelovitim popisom izvršenih donacija od 2. prosinca 2015.g., **nije obuhvaćena donacija industrijskog glačala** uručena Udruzi "Kamensko" 19. siječnja 2016.g., za koju se u medijima i u priopćenju objavljenom na službenoj internetskoj stranici predsjednice Republike Hrvatske također navodi da je kupljena sredstvima proračunske naknade za troškove predizborne kampanje.

Povjerenstvo obrazlaže da se u provedenom postupku nije upuštalo u utvrđivanje kako je nastala razlika između iznosa kojeg je dužnosnica ostvarila iz državnog proračuna i ukupnog iznosa izvršenih donacija, niti u utvrđivanje iz kojih sredstava je izvršena donacija industrijskog glačala, s obzirom da ova razlika nije od presudnog utjecaja na donošenje odluke u predmetnom postupku.

Člankom 42. ZSSI-a propisane su sankcije koje se mogu izreći za povredu odredbi navedenog Zakona. Za povredu načela obnašanja javnih dužnosti propisanih člankom 5. ZSSI-a, navedeni Zakon nije propisao mogućnost izricanja sankcije. Slijedom svega navedenog, odlučeno je kao u izreci ove Odluke.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Dalija Orešković, dipl.jur.

Uputa o pravnom lijeku:

Sukladno članku 48. stavku 1. ZSSI-a u vezi s člancima 42. do 47. ZSSI-a, protiv ove odluke Povjerenstva ne može se pokrenuti upravni spor.

Dostaviti:

1. Dužnosnica Kolinda Grabar – Kitarović, osobno
2. Objava na internetskoj stranici Povjerenstva
3. Pismohrana